

Kvalificerad yrkesutbildning (Ky-utbildning) är en eftergymnasial utbildningsform som kombinerar teoretiska studier och stark arbetslivsanknytning. Utbildningarna erbjuds inom branscher där det finns en uttalad efterfrågan på kompetens.

Arbetslivsanknytning

En stor del av en Ky-utbildning genomförs i samarbete med de delar av arbetslivet som berörs av utbildningen. Alla utbildningar innehåller en tredjedel LIA (Lärande i arbete) ute på en eller flera arbetsplatser.

Utmärkande för LIA är att den studerande under handledning ska kunna tillgodogöra sig ny kunskap samt öva och utveckla sin förmåga att tillämpa de kunskaper han eller hon fått under utbildningen i en verklig situation. Det innebär att de studerande får känna på sin kommande yrkesroll under utbildningens gång och varva teori och praktik. Arbetsgivaren får även möjlighet att lära känna en möjlig framtida medarbetare.

Representanter från arbetslivet fyller en viktig funktion i planeringen av en utbildning och ska ställa krav på innehållet. Arbetslivet ska även medverka i utbildningen och vara med och påverka under resans gång. Det gör de bland annat genom att vara föreläsare, delta i skarpa projekt, ta emot studiebesök samt genom att erbjuda LIA-platser.

Nivå

Ky-utbildning är på eftergymnasial nivå.

Längd

Utbildningarna är mellan ett och tre år långa.

Poängsystem

Längden anges i Ky-poäng, där en poäng motsvarar en veckas studier på heltid. 20 Ky-poäng motsvarar ett halvårs heltidsstudier, 40 Ky-poäng ett års heltidsstudier, 80 Ky-poäng två års heltidsstudier osv. Man kan inte per automatik tillgodoräkna sig poäng från en Ky-utbildning om man senare vill läsa på högskolan. Det är upp till varje högskola att besluta om.

Behörighetsprövning

Grundläggande behörighet för Ky-utbildning

Behörigheten till en Ky-utbildning skiljer sig från Yh-utbildning och högskoleutbildning. Inom Ky gäller till exempel fortfarande den så kallade 25:4-regeln. Grundläggande behörighet för Ky-utbildning har den som uppfyller något av följande:

- 1. Har slutbetyg från nationellt eller specialutformat program i gymnasieskolan och lägst betyget Godkänd på kurser som omfattar minst 90 procent av de gymnasiepoäng som krävs för ett fullständigt program,**
- 2. Har slutbetyg eller samlat betygskodokument från en gymnasial vuxenutbildning och lägst betyget Godkänd på kurser som motsvarar minst 90 procent av de gymnasiepoäng som krävs för ett slutbetyg,**
- 3. Har svensk eller utländsk utbildning som motsvarar kraven i punkt 1 eller 2 ovan,**
- 4. Genom någon annan verksamhet än utbildning har förvärvat kunskaper som motsvarar dem som utbildningar i punkt 1 eller 2 ger,**
- 5. Är bosatt i Danmark, Finland, Island eller Norge och där är behörig till motsvarande utbildning,**
- 6. Genom svensk eller utländsk utbildning, praktisk erfarenhet eller på grund av någon annan omständighet har förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen eller**
- 7. Fyller 25 år senast under det kalenderår då utbildningen börjar, har arbetat sammanlagt minst fyra år före det kalenderhalvår då utbildningen börjar**

eller på något annat sätt har förvärvat motsvarande erfarenhet och har kunskaper i svenska och engelska som motsvarar ett fullföljt nationellt program i gymnasieskolan (25:4-regeln).

Om en person har ett annat modersmål än svenska, danska, norska, isländska eller färöiska ska den ha de kunskaper i svenska som behövs.

Särskilda förkunskaper

På många utbildningar finns det krav på ytterligare förkunskaper utöver den grundläggande behörigheten. För att vara behörig till en sådan utbildning ska den sökande ha de särskilda förkunskaper som utbildningsanordnaren anger. Det kan handla om:

- Kunskaper från en eller flera kurser i gymnasieskolans nationella program eller motsvarande,
- Kunskaper från annan utbildning, om utbildningen genomförs i form av fortbildning och/eller
- Yrkeserfarenhet som kan vara av betydelse för utbildningens speciella inriktning eller det yrkesområde utbildningen förbereder för.

Exakt vilka krav som ställs anges i utbildningsplanen för den aktuella utbildningen.

Urval

Om det är fler behöriga sökande till en utbildning än det finns platser måste anordnaren göra ett urval bland de sökande. Urvalets syfte är att rangordna alla behöriga sökande, och de med bäst meriter antas sedan till utbildningen. De urvalsgrunder som kan användas är:

- Betyg
- Särskilt prov (skriftligt, muntligt eller praktiskt)
- Tidigare utbildning
- Arbetslivserfarenhet

Om det finns flera urvalsgrupper och den studerande har meriter för mer än en grupp kan den ingå i flera urvalsgrupper. Hur urvalet går till anges i utbildningsplanen för en utbildning.

Ansökan

Det är anordnarna som sköter antagningen till utbildningarna. Ansökningarna görs därför till respektive utbildningsanordnare. Utbildningarnas nära koppling till arbetslivet gör att de inte följer en vanlig terminsindelning.

En utbildning kan starta när som helst under året, men vanligast är att de startar i augusti/september och därmed ofta har senaste datum för ansökan i april/maj.

Kontakta utbildningsanordnaren för att få tillgång till utbildningsplanen eller vid frågor om behörighet, urval, antagning eller ansökan till en utbildning.

Examen

Ky-utbildningar avslutas med en kvalificerad yrkesexamen.

Studiefinansiering

Utbildningarna berättigar till studiestöd från CSN. Det gäller även LIA-perioderna (Lärande i arbete) ute på en arbetsplats.

Studieavgifter

Ky-utbildningar är avgiftsfria, det vill säga skolorna tar inte ut några undervisningsavgifter. Däremot får den studerande själv betala för litteratur och annat studiematerial, precis som vid en högskoleutbildning.

Hitta utbildningar

Alla utbildningar finns i sökmotorn för utbildningar på yhmyndigheten.se/studerande. Myndigheten ger inte ut någon utbildningskatalog, då flexibiliteten i utbudet av utbildningar inte möjliggör detta.

Kort om Ky-utbildning

- Innehåll och inriktning på utbildningarna varierar beroende på arbetsmarknadens behov över tid
- Utbildningarna leder till en specifik yrkesroll, vilket gör att de studerande ofta snabbt kan komma ut i arbetslivet
- Ky-utbildningar kan anordnas av till exempel kommuner och landsting, högskolor och privata företag
- Varje utbildning måste ha tillstånd från Myndigheten för yrkeshögskolan, som även utövar tillsyn och granskar utbildningarnas kvalitet och bedömer arbetsmarknadens behov av utbildning
- Ky-utbildningarna finns kvar som längst till och med 2013. Anledningen är inrättandet av den nya utbildningsformen yrkeshögskoleutbildning som startade under 2009 och ersätter dem på sikt

Myndigheten för yrkeshögskolan
Swedish National Agency for
Higher Vocational Education
Box 145
721 05 Västerås
010-209 01 00
www.yhmyndigheten.se